

YLEISLÄÄKETIETEEN ERITYISKOULUTUS

OPINTO-OPAS

2017 – 2019

Oppaan vaatimukset koskevat opiskelijoita, jotka ovat saaneet opinto-oikeuden yleislääketieteen erityiskoulutukseen 1.8.2017 – 31.7.2019 välisenä aikana.

Sisällys

1. JOHDANTO	3
2. REKISTERÖITYMINEN YLEISLÄÄKETIETEEN ERITYISKOULUTUKSEEN	3
3. KOULUTUKSEN TAVOITTEET	4
4. KOULUTUKSEN RAKENNE JA SISÄLTÖ	4
5. PALVELUJA KOSKEVIA YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ.....	6
6. MUUSSA KUIN ETA-VALTIOSSA SUORITETTU PERUSTUTKINTO.....	7
7. TODISTUKSEN HAKEMINEN.....	7

1. JOHDANTO

Yleislääketieteen erityiskoulutus perustuu EU:n direktiiviin 2005/36/EY ammattipätevyyden tunnustamisesta, muutettu direktiivillä 2013/55/EU. Yleislääketieteen erityiskoulutuksen suorittaminen on edellytys oikeudelle toimia sosiaalivakuutuksen piirissä Euroopan Unionin muissa maissa kuin Suomessa. Yleislääketieteen erityiskoulutuksesta säädetään laissa terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta (1355/2014) ja sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksesta sekä yleislääketieteen erityiskoulutuksesta (56/2015). Yleislääketieteen erityiskoulutuksen suorittamisesta tehdään merkintä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) ylläpitämään terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin Terhikkiin. Erillistä yleislääkärin laillistusta yleislääketieteen erityiskoulutuksen perusteella ei myönnetä.

Yleislääketieteen erityiskoulutuksen pituus on kolme vuotta kokopäiväisenä koulutuksena (A56/2015 8§). Kolmeen vuoteen voidaan lukea hyväksi Suomessa tai Belgiassa suoritettua lääketieteen lisensiaatin tutkintoon sisältyvästä kliinisestä koulutuksesta enintään yksi vuosi. Näin yleislääketieteen erityiskoulutuksen pituus on Suomessa lääketieteen lisensiaatin tutkinnon suorittaneilla kaksi vuotta. Mikäli lääketieteen lisensiaatin tutkinto on suoritettu muualla kuin Suomessa, koulutukseen tulee sisältyä kolme vuotta palvelua lääkärin tutkinnon jälkeen.

Koulutuksen vastuuyksikkönä toimii yleislääketieteen oppiala. Yksikkö vastaa koulutuksen laadusta ja kehittämisestä. Yksikkö koordinoi terveyskeskuksissa tapahtuva koulutusta ja sen sisältövaatimuksia. Yksikkö valmistelee terveyskeskusten koulutussopimukset ja ylläpitää terveyskeskusrekisteriä. Yksikkö vastaa myös teoreettisen koulutuksen järjestämisestä.

2. REKISTERÖITYMINEN YLEISLÄÄKETIETEEN ERITYISKOULUTUKSEEN

Yleislääketieteen erityiskoulutukseen voidaan ottaa henkilö, joka on suorittanut Suomessa lääketieteen lisensiaatin tutkinnon tai ulkomailla vastaavan koulutuksen, joka kuuluu lääkärin harjoittamisen vaatimuksiin (A56/2015 8§). Rekisteröityminen tapahtuu siihen yliopistoon, missä lääketieteen lisensiaatin tutkinto on suoritettu. Kyseinen yliopisto antaa myös todistuksen koulutuksen suorittamisesta riippumatta siitä, minkä yliopiston vastuualueella palvelut on suoritettu. Ulkomailla lääketieteen lisensiaatin tutkinnon suorittaneet voivat valita mihin yliopistoon hakevat.

Terveydenhuollon ammattihenkilöllä tulee olla hänen hoitamiensa tehtävien edellyttävä riittävä kielitaito (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta 1200/2007 18a§). Opiskelijan tulee vastata siitä, että hänellä on riittävä kielitaito opintojen suorittamiseksi terveyspalvelujärjestelmässä. Suositeltava taso on vähintään tyydyttävä suomen tai ruotsin kielen taito. Hyväksytyt yleisiä kielitutkintoja koordinoi Opetushallitus. [Valtionhallinnon kielitutkinnosta](#) vaaditaan vähintään tyydyttävä taitotaso kaikilta osa-alueilta ja [yleisestä kielitutkinnosta](#) vähintään keskitason tutkinto (tasot 3–4) kaikilta osa-alueilta.

Aloittaakseen ja suorittaakseen koulutuksen opiskelijalla tulee olla Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) myöntämä oikeus harjoittaa lääkärin ammattia Suomessa laillistettuna ammattihenkilönä tai oikeus harjoittaa lääkärin ammattia Suomessa laillistettuna ammattihenkilönä kyseistä ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena.

Lääkärit, jotka ovat aloittaneet kumottujen asetusten mukaisen perusterveydenhuollon lisäkoulutuksen, voivat halutessaan rekisteröityä yleislääketieteen erityiskoulutukseen. Heidän

aikaisemmin suorittamansa palvelut voidaan hyväksyä osaksi yleislääketieteen erityiskoulutusta sisällön perusteella.

Yleislääketieteen erityiskoulutuksen voi halutessaan suorittaa samanaikaisesti erikoislääkärikoulutuksen kanssa suorittamalla koulutukseen kuuluvan palvelun ja 16 tunnin mittaisen kurssimuotoisen terveydenhuollon hallintoon ja sosiaaliturvajärjestelmään perehdyttävän koulutuksen.

Yleislääketieteen erityiskoulutusta suorittavan tulee olla läsnä olevana opiskelijana yliopistossa siihen asti kunnes koulutus on suoritettu. [Ilmoittautuminen](#) tulee tehdä vuosittain.

3. KOULUTUKSEN TAVOITTEET

Tavoitteena on perehdyttää koulutuksessa oleva lääkäri perusterveydenhuollossa toimivan lääkärin tehtäviin, terveydenhuollon hallintoon ja sosiaaliturvajärjestelmään sekä yhteistyöhön terveydenhuollon ja sosiaalihuollon alalla toimivan henkilöstön kanssa. Eri toiminta-alueisiin tutustumisen lisäksi on tärkeää, että koulutuksessa olevalla lääkäriillä on mahdollisuus saada kuva potilaan kokonaishoidosta, hoidon porrastuksesta ja hoitoa tukevista konsultaatiomahdollisuuksista sekä lääkärintyön kliinisestä hallinnasta. Myös kokemusten saaminen moniammatillisesta tiimityöstä ja tiimin johtamisesta osana nykyaikaista työyhteisöä kuuluu koulutusvaiheen sisältöihin.

Palvelunsa aikana koulutuksessa oleva lääkäri toimii vastuullisena työntekijänä noudattaen niitä säädöksiä ja määräyksiä, joita tehtävistä on erikseen annettu. Lisäksi lääkärin tulee koko koulutuksen ajan osallistua säännöllisesti toimipaikkakoulutukseen. Koulutuksessa oleva lääkäri vastaa itse toiminnastaan myös päivystysaikana.

Koulutusprosessin kehittäminen ja arviointi tarkoittaa sekä lääkärin oppimisen arviointia että opetuksen, koulutusympäristön ja koulutusohjelman arviointia. Lääkärin oma itsearviointi muodostaa osan oppimisen arvioinnista. Arvioinnissa suositellaan käytettäväksi soveltuvin osin erikoislääkärikoulutuksessa annettuja ohjeita.

4. KOULUTUKSEN RAKENNE JA SISÄLTÖ

Yleislääketieteen erityiskoulutuksen kesto on kokopäiväisesti suoritettuna kolme vuotta (Suomessa ja Belgiassa lääketieteen lisensiaatin tutkinnon suorittaneilla kaksi vuotta).

Koulutukseen kuuluu terveyskeskuspalvelua, sairaalapalvelua ja näihin liittyvää toimipaikkakoulutusta ja mahdollisesti muuta koulutusyksikön hyväksymää palvelua sekä 16 tunnin mittainen kurssimuotoinen terveydenhuollon hallintoon ja sosiaaliturvajärjestelmään perehdyttävä koulutus.

Terveyskeskuspalvelu

Koulutukseen kuuluu vähintään yhdeksän kuukautta palvelua tiedekunnan hyväksymässä terveyskeskuksessa. Terveyskeskuspalvelusta suorittavalle on nimettävä ohjaaja, jonka tulee olla palvelussuhteessa kuntaan tai kuntayhtymään ja jonka tulee varmistaa koulutuksen laatu ja kehittäminen (Laki terveydenhuoltolain 60 ja 65 §:n muuttamisesta 313/2011).

Terveyskeskusjakso suoritetaan lääketieteellisen tiedekunnan hyväksymissä terveyskeskuksissa, jotka täyttävät tiedekunnan kanssa tehdyssä sopimuksessa määritellyt laatukriteerit. Kukin yleislääketieteen oppiala solmii koulutussopimukset omalla vastuualueellaan.

Hyväksytyssä koulutuspaikassa tulee täytyä ainakin seuraavat kriteerit:

- Terveyskeskuksessa on nimetty koulutusvastaava ja koulutettavilla on käytössään lokikirja.
- Terveyskeskuksen koulutusvastaava nimittää jokaiselle koulutusta suorittavalle lääkärille henkilökohtaisen ohjaajan, jonka tulee olla palvelusuhteessa kuntaan tai kuntayhtymään.
- Ohjaukselle on työjärjestyksessä varattu riittävästi aikaa.
- Terveyskeskuskoulutuksessa on varmistettu kunnan vastuulla olevan kansanterveystyön sekä perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja sosiaalihuollon yhteistyön osaaminen.
- Terveyskeskuksessa työskentely sisältää keskeiset perusterveydenhuollon tehtävät
- Terveyskeskuksessa on järjestettävä toimipaikkakoulutusta vähintään 100 tuntia/vuosi, josta osa tulee olla moniammatillista ja koulutettavilla tulee olla oikeus osallistua tähän koulutukseen.
- Koulutettavalla tulee olla mahdollisuus vähintään kerran kuukaudessa päästä päiväksi ulkopuoliseen koulutukseen.

Oulun yliopiston hyväksymät koulutusterveyskeskukset ovat luettavissa lääketieteellisen tiedekunnan verkkosivuilla: <http://www oulu.fi/ltk/opiskelu/jatkokoulutus/yek>

Tampereen yliopiston verkkosivuilta löytyy lista kaikista koko maan koulutusterveyskeskuksista <http://www.uta.fi/med/ammatillinenjatkokoulutus/yleislaaketieteenerityiskoulutus/kaytannonohjeita.html>

Yleislääketieteen erityiskoulutuksessa terveyskeskusjaksoa suorittavan lääkärin tulee olla palvelusuhteessa kuntaan tai kuntayhtymään vähintään yhdeksän kuukauden ajan. Tätä palvelussuhdevaatimusta ei sovelleta niihin lääkäreihin, jotka ovat saaneet perusterveydenhuollon lisäkoulutusta koskevan pinto-oikeuden ennen 1.9.2010 (A56/2015 8§).

Terveyskeskusjakson aikana lääkärin tulee perehtyä monipuolisesti terveyskeskuksen useaan toiminta-alueeseen mm. terveyskeskuksen ajanvarausvastaanottoon, päivystykseen, lastenneuvolan sekä äitiysneuvolan toimintaan, vuodeosastotoimintaan sekä vanhainkodin ja palvelutalon toimintaan.

Terveyskeskuspalvelun laaja-alaisuus ja monipuolisuus tulee toteutua yhdeksän kuukauden aikana. Mikäli palvelu suoritetaan jaksoissa eri terveyskeskuksissa, tulee opiskelijan itse huolehtia siitä, että hän perehtyy eri terveyskeskusjaksojen aikana useaan toiminta-alueeseen. Oulun Työterveydessä (Oulun kaupungin liikelaitos) suoritettua palvelua voidaan hyväksyä enintään kolme kuukautta osaksi pakollista terveyskeskuspalvelua.

Terveyskeskuspalvelun sisältö tulee selvittää kouluttajan/ohjaajan antamalla koulutustodistuksella, joka löytyy lokikirjasta.

Terveyskeskuspalvelun aikana tulee käyttää lokikirjaa.

Sairaalapalvelu

Koulutukseen kuuluu vähintään kuusi kuukautta hyväksytyssä koulutussairaalassa.

Yleislääketieteen erityiskoulutukseen sisältyvän sairaalapalvelun voi suorittaa sairaaloissa, jotka on hyväksytty erikoislääkärikoulutuksen koulutuspaikoiksi. Oulun yliopiston hyväksymät yliopistosairaalan ulkopuoliset koulutuspaikat ovat luettavissa lääketieteellisen tiedekunnan verkkosivuilla <http://www.oulu.fi/ltk/opiskelu/jatkokoulutus/elkoulutus>.

Myös sairaalapalvelun ajan koulutuksessa olevan lääkärin koulutusta ohjaa ja seuraa nimetty ohjaaja. Sairaalassa häntä koskevat tavanomaiset takapäivystysjärjestelyt.

Muu palvelu

Koulutuksesta enintään kuusi kuukautta voi olla palvelua muussa tiedekunnan hyväksymässä yleislääkärin tehtäviin suuntautuvassa julkisen tai yksityisen terveydenhuollon laitoksessa tai yksikössä (mm. lääketieteellinen tutkimus).

Kurssimuotoinen koulutus

Yleislääketieteen erityiskoulutuksen aikana suoritetaan yleislääketieteen oppialan hyväksymä ja järjestämä vähintään 16 tunnin terveydenhuollon hallintoon ja sosiaaliturvajärjestelmään perehdyttävä kurssimuotoinen koulutus.

5. PALVELUJA KOSKEVIA YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

Yleislääketieteen erityiskoulutukseen voidaan hyväksyä palveluita, jotka on suoritettu lääketieteen liseniaatin tutkinnon ja sitä seuranneen laillistuksen jälkeen.

Yhdeksän kuukauden terveyskeskuspalvelu ei vanhene. Mikäli koulutukseen kuuluu enemmän kuin yhdeksän kuukautta terveyskeskuspalvelua, se vanhenee 10 vuodessa. Myös muut palvelut sekä teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen kurssit vanhenevat 10 vuodessa.

Toimimista apulaisopettajan/kliinisen opettajan, assistentin tai päätoimisen tuntiopettajan virassa hyväksytään koulutukseen edellyttäen, että siihen sisältyy ao. alan sivuvirka yliopistollisessa sairaalassa tai terveyskeskuksessa tai kliinistä toimintaa palvelun sisällön perusteella.

Yleislääketieteen erityiskoulutukseen edellytetään yhdeksän kuukautta terveyskeskuspalvelua ja kuusi kuukautta sairaalapalvelua. Tämän ajan lisäksi varusmieslääkärinä toimimisesta tai siviilipalvelusta voidaan tapauskohtaisesti hyväksyä palvelua sisällön perusteella koulutusohjelman vastuuhenkilön päätöksellä.

Ulkomailla suoritettua palvelua voidaan hyväksyä osaksi yleislääketieteen erityiskoulutusta sisällön perusteella koulutusohjelman vastuuhenkilön päätöksellä. Opiskelijan tulee esittää suomen-, ruotsin-, tai englanninkielinen työtodistus, josta käy ilmi työskentelyaika, palvelun sisältö ja mahdolliset poissaolot / keskeytykset.

Lyhin koulutukseksi hyväksyttävä palvelujakso on kuukausi kokopäiväistä työtä (kalenterikuukausi tai 30 pv). Koulutus voidaan suorittaa osittain myös osa-aikaisella palvelulla, jolloin kokonaispalveluaika vastaavasti pitenee. Osa-aikaiseksi palveluksi voidaan katsoa vähintään 50 % kokopäiväisestä palvelusta. Alin hyväksytty viikkotuntimäärä on 18.5 tuntia käsittävä viran tai toimen hoito.

Palvelua ei voida suorittaa kokonaisuudessaan osa-aikaisilla palvelusuhteilla vaan koulutukseen tulee sisältyä kokopäivätoimista palvelua vähintään kolme kuukautta sairaalassa ja vähintään kolme kuukautta terveyskeskuksessa. Osa-aikaisen palvelun sisällön tulee olla täysipäiväistä palvelua vastaavaa.

Kunakin koulutusvuonna sairaudesta tai muusta pätevästä syystä pidetystä virkavapaudesta, koulutusta varten otetusta virkavapaasta, sairauslomasta, äitiys-, isyys- ja vanhempainlomasta voidaan lukea koulutukseen yksi kuukausi, mikäli virkamääräys on voimassa. Yhdestä äitiys-,

isyys- tai vanhempainlomasta voidaan lukea koulutukseen vain kuukausi, vaikka loma jakautuisi eri vuosille. Yksityisasian vuoksi otettu virkavapaus pidentää palvelua virkavapauden ajan. Lisätietoja poissaolojen ja keskeytysten vaikutuksesta koulutuksen kestoon on tiedekunnan verkkosivulla: <http://www.oulu.fi/ltk/opiskelu/jatkokoulutus/keskeytykset>.

6. MUUSSA KUIN ETA-VALTIOSSA SUORITETTU PERUSTUTKINTO

Muu kuin EU/ETA-valtion kansalainen voi toimia Suomessa lääkärinä vain Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) luvalla. Ammatinharjoittamisluvan saaneet lääkärit voivat suorittaa yliopistoissa yleislääketieteen erityiskoulutuksen (YEK).

Suomen kansalaiselta, joka on suorittanut lääkärin perustutkinnon muussa kuin EU/ETA-valtiossa, vaaditaan oikeuteen harjoittaa lääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä lisäksi, että hän on suorittanut Valviran erikseen määräämät lisäopinnot ja kuulustelun. Vastaavat määräykset lisäopinnoista ja kuulustelusta koskevat myös EU/ETA-valtion kansalaista, joka on suorittanut lääkärintutkinnon muussa kuin ETA-valtiossa. Lisätietoja <http://www.valvira.fi/terveydenhuolto/ammattioikeudet>.

Ennen vuotta 2012 lääketieteen opinnot toisessa EU- tai ETA-valtiossa aloittaneen oikeus harjoittaa lääkärin ammattia

Valvira myöntää hakemuksesta määräämnsä ehdoin oikeuden harjoittaa Suomessa lääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä kyseistä ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettussa terveydenhuollon toimintayksikössä henkilölle, joka on aloittanut lääketieteen opinnot ennen 1 päivää tammikuuta 2012 sellaisessa EU- tai ETA-valtiossa, jossa lääkärin ammatinharjoittamisoikeuden edellytyksenä on tutkinnon jälkeisen ammatillisen harjoittelun suorittaminen, ja suorittanut siellä lääkärin perustutkinnon. Ammatinharjoittamisoikeus myönnetään kolmen vuoden määräajaksi. (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta 1659/2015 6a§.)

Kun hakija on toiminut 1 momentissa säädetyn ajan Valviran määrittelemien ehtojen mukaisesti lääkärin tehtävissä, Valvira myöntää hakemuksesta hakijalle oikeuden harjoittaa lääkärin ammattia Suomessa itsenäisesti. Valvira voi perustellusta syystä pidentää 1 momentissa säädettyä kolmen vuoden määräaika. (L1659/2015 6a§.)

Harjoittelun tulee noudattaa yleislääketieteen erityiskoulutuksen sisältöä, joka on määritelty asetuksessa 56/2015. Harjoittelun pituus on kolme vuotta täysipäiväistä työskentelyä lääkärin tehtävissä toisen, itsenäisesti ammattia harjoittamaan oikeutetun lääkärin johdon ja valvonnan alaisena. Valvira myöntää hakijalle laillistuksen suoritettuna ammatillisen harjoittelun perusteella.

7. TODISTUKSEN HAKEMINEN

Suoritettuaan yleislääketieteen erityiskoulutukseen vaadittavat palvelut ja kurssimuotoisen koulutuksen koulutettava hakee todistusta siitä yliopistosta, jossa on kirjoilla. Hakemuslomakkeen saa osoitteesta <http://www.oulu.fi/ltk/opiskelu/jatkokoulutus/todistushakemus>.

Hakemuksen liitteeksi tulee esittää jäljennökset palvelu-/työtodistuksista, kouluttajan antama selvitys terveyskeskuspalvelun monipuolisuudesta sekä todistus teoreettisesta koulutuksesta. Työ-/palvelutodistuksissa tulee näkyä työjakso, viikkotuntimäärä ja mahdolliset poissaolot / keskeytykset taikka maininta siitä, että niitä ei ole.

Tiedekunta myöntää todistuksen yleislääketieteen erityiskoulutuksesta ja ilmoittaa henkilön nimen, henkilötunnuksen ja koulutuksen suorittamispäivän Valviran Terhikki-rekisteriin.